

*Op 'e klaai
en oer de terp.*

Fietsroute

ABN·AMRO *De bank*

De route begint in Holwerd aan de Stationstrjitte.

Holwerd is gebouwd op een "ongewone terp". Kenmerkend is de langgerekte vorm doordat de 2 terpen zijn samengesmolten. Dit komt omdat Holwerd in het verleden een handelscentrum was. De terp is dus een handelsterp.

Voor de Fermanje (Doopsgezinde kerk 1850) staan 2 oude beuken uit dezelfde tijd.

Langs de Waling Dijkstrastrjitte en de Foarstrjitte komen we in de Hegebuorren. Interessant is de Hegebuorren met het schuine metselwerk, ontstaan toen men de terp afgroef omdat hij te steil werd voor paard en wagen.

We gaan rechtdoor. Aan het eind van de Tsjerkestrjitte staat de Herv. kerk. De toren werd gebouwd eind van de 13^e eeuw als bakken voor de scheepvaart. De spits is van 1661 en het kerkgedeelte is van 1778.

In Holwerd heeft de volksschrijver/dichter, Waling Dijkstra 40 jaar lang gewoond aan de Hegebuorren 8.

We nemen de weg terug richting Dokkum en fietsen langs de Dokkumerwei en komen door Waaxens. Rechts voor Waaxens ziet U nog voor de afslag Hilligerweg Tjessens Sathe een kop-hals-romp-type (± 1870).

Even verderop ziet U Sjiuxma-state. Hier zijn nog overblijfselen van Stins uit de 13^e-14^e eeuw. Voor de boerderij is het poortgebouw met een wapenstein waarop vermeld: Harinxma-Botnia anno 1668. Op het erf bloeien in het voorjaar stinzenplanten. Op de terp van Waaxens staat de Ned. Herv. kerk waarin overblijfselen van een 12^e eeuwse bakstenen kerkje aanwezig zijn. Links, nog voor de kerk is de karakteristieke 19^e eeuwse pastorie te zien met zijn prachtige hof, oude beuken en eikeboom. In Waaxens is de wijngaardsiak te vinden, waarschijnlijk door iemand meegenomen uit zuidelijke streken en hier uitgezet. Inmiddels heeft deze soort zich in de omgeving verspreid.

GAZELLE RIJWIELEN

Bij Geertsma Holwerd
W. Dijkstrastrjitte 7 & 12 - Tel.: (0519) 56 16 65
Ook voor fietsverhuur.

 We fietsen verder en komen in Brantgum. De tuistenen westmuur van de Ned. Herv. kerk stamt uit de 12^e eeuw.

De tekenaar/schilder, Ids Wiersma (1878-1965) is hier geboren en heeft hier jarenlang gewoond.

 We fietsen rechtdoor en komen in Foudgum met zijn terp en ringweg.

Ook deze Ned. Herv. kerk is ontstaan in de 12^e eeuw. Francois Haversmidt (1835-1894) alias Piet Paaltjes, is hier tijdlang dominee geweest. Op het kerkhof staat een monument van Francois Haversmidt. De pastorie met de mooie voorgevel stamt uit 1723.

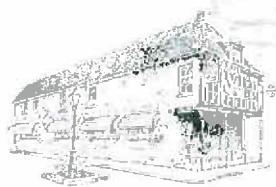
 We fietsen verder. Bij de afslag Aylvastrjitte gaan we rechtsaf en fietsen om het beschermde terprestant van Börnward.

Vervolgens fietsen we de mooie oprijlaan van de kerk op. Het bakstenen koor van de Herv. kerk is ontstaan rond 1200. Börnward ligt op een deels afgegraven terp. Het kerkje heeft een Romaanse panbedekking, de zgn. "Monnikeri en Nonnen". In de kerk is nu een expositieruimte en een zijde-atelier. We fietsen vanaf de terp rechtdoor.

 We gaan vanaf de terp rechttuit; bij einde weg slaan we linksaf. Op volgende splitsing volgen we de weg richting Dokkum.

We zoeken de Zijl, het centrum van Dokkum. Rechts ziet U de Hoogstraat. De Hoogstraat is hellend. Dokkum werd, zoals de meeste plaatsen in de klei-streek, op een terp gebouwd. Waarschijnlijk is Dokkum ontstaan toen hier mensen gingen wonen aan een zeearm van het Lauwersmeer, die zich diep landinwaarts uitstrekke in het kwelderlandschap Oostergo.

 We vertrekken van de Zijl in Dokkum en gaan via de Vleesmarkt rechtsaf over het 2e brugje, over het Westerbolwerk. Dan linksaf door de Hanspoort en over de Altenastreek, dan de 2e afslag links en voor de brug rechtsaf langs de Dokkumer Ee, dan komt U bij een rotonde, waar U rechtdoor gaat langs de Dokkumer Ee. We volgen de fietsroute richting Birdaard.

Hotel - Café - Restaurant
De Gouden Klok

Foarstrjitte 6, 9151 HE Holwerd

Tel.: (0519) 56 15 52

Fax: (0519) 56 21 11

We fietsen nu langs de Dokkumer Ee. Ten zuiden van deze vaart beginnen de Friese Wouden.

De huidige Dokkumer Ee is ontstaan uit 2 rivieren, die in de buurt van Wanswerd ontsprongen: de Noorder en de Zuider le (niet dezelfde als de Sud le). De Zuider le stroomde naar de Middellzee bij Leeuwarden en de Noorder le mondde bij Raard uit in het Dokkumer Grootdiep. Door het graven van een kanaal van Tergracht naar Birdaard werden beide met elkaar verbonden. Er valt veel te genieten langs de Dokkumer Ee; de brede rietkraag herbergt veel rietvogels zoals de kleine karekiet en de rietgors. U zult zeker een aantal watervogels waarnemen zoals de wilde eend, meerkoet en kuifeend.

"It Amelander Fearhûs

Ljouwerterdyk 5, Holwert

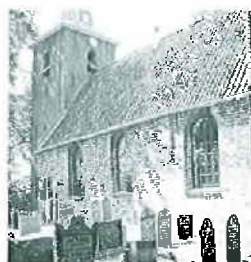
Tel.: (0519) 56 12 07

- Hotel • Kaffee • Sliterij •
- Petit Restaurant • Terras •

Bij de T-splitsing Raard-Birdaard gaan we rechtsaf langs het oude wegje naar Raard.

De Herv. kerk van Raard is gebouwd omstreeks 1200 en staat op een restant van een terp, omgeven door een ringweg. Een ringweg is kenmerkend voor een terp.

We gaan linksaf richting Lichtaard.

We fietsen nu door een open kleilandschap. Geniet van de vergezichten. In de verte kunt U de zeedijk zien liggen. Intussen fietsen we de gemeente Ferwerderadeel binnen en komen in Lichtaard met zijn karakteristieke terp en 12^e eeuwse kerk.

We fietsen rechtsaf richting Holwerd en passeren de Blijadervaart. Verderop gaan we verder langs de Holwerdervaart. Beide vaarten zijn zijarmen van de Dokkumer Ee.

RADEKO STAAT ER VOOR

METALEN RAMEN, DEUREN, PUIEN EN GEVELS

radeko

Grândyk 1-3 9151 AE Holwerd, Tel.: (0519) 56 17 35 Fax: (0519) 56 22 28

Aardig om te zien is dat de meeste boerderijen in deze streek gemengde bedrijven moeten zijn geweest. We zien dit aan de "kowerútsjes" koeienruitjes, die in een lange rij zijn te vinden langs de zijkant van de boerderijen. We komen voorbij de in 1855 gebouwde poldermolen aan de Miedwei. Zo langzamerhand komen we in het akkerbouwgebied terecht. De grond hier is zeer geschikt voor akkerbouw omdat de lichte klei of zavel (zanderige klei) erg goed te bewerken is.

We fietsen rechtdoor en komen ca. 200 m. voor Holwerd een schelpenpad tegen aan de rechterkant. Dit pad is aangelegd op de oude spoorbaan die ±20 jaar geleden is weggehaald. We nemen het schelpenpad. Links ziet u Jaersmastate, een karakteristieke kop-halsromp boerderij. We slaan linksaf en komen langs de Múnereed weer bij de Holwerdervaart. Hier staat de koren-en pelmolen "De Hoop" van omstreeks 1850. We fietsen linksaf Holwerd binnen door de Stasjonswei.

De route kan verlengd worden met een fietsritje naar de Pier van Holwerd. We fietsen naar het eind van de Pier waar een prachtig uitzicht is op de Waddenzee en Ameland. We keren terug naar de zeedijk waar de kwelders zijn. We kunnen aan de westkant van de Pier over een zomerdijk een wandeling maken.

's Zomers bloeit hier massaal zeeaster; er komt zeealsem, engels gras, lamsoor en zeekraal voor. U kunt de volgende vogels waarnemen: o.a. bergarend, bonte strandloper, wilde eend, tureluur en bontbekplevier.

We fietsen terug naar Holwerd; het einde van de fietsroute.

Café-restaurant
**Land &
Zeezicht**

Grandyk 2, 9151 AE Holwerd
Tel.: (0519) 56 14 06

**Café Snackbar
"De Steech"**

Opslach 2
9151 HH Holwerd
Tel.: (0519) 56 18 88

Pier **ABN-AMRO**
Geldautomaat

De bank voor ondernemer
en particulier

Bedrijventerrein
's Lands Welvaren

Medwerd

Waaxens

Brantgum

Foudgum

Bornwird

Dokkum

ABN-AMRO
Regiokantoor

Heko/Allprint

Ondernemers Vereniging Holwerd e.o.
Ondernemen
vestigingsvoorwaarden

Lichtaard

Raard